

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Svetlana Tizu,

în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Tizu împotriva Judecătoriei Chișinău, terț Consiliul Superior al Magistraturii, cu privire la anularea răspunsurilor și achitarea plăților salariale,

împotriva deciziei din 29 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au admis apelurile depuse de Judecătoria Chișinău și Consiliul Superior al Magistraturii, s-a casat integral hotărârea din 31 ianuarie 2024 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni și s-a emis o nouă decizie prin care acțiunea în contencios administrativ depusă de Svetlana Tizu, s-a respins ca neîntemeiată,

(Dosarul nr. 3ra-768/24

Nr. PIGD 2-23171671-01-3ra-09092024)

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Au examinat anterior cauza judecătoria:

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (D. Corlăteanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, A. Braga, Gr. Dașchevici)

12 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea cererii de recurs depusă de Svetlana Tizu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,
Diana Stănilă,
Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 03 noiembrie 2023 Svetlana Tizu a sesizat Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani cu o acțiune în contencios administrativ împotriva Judecătoriei Chișinău cu privire la anularea răspunsului Judecătoriei Chișinău nr. 5.14-5506 din 17 octombrie 2023 și obligarea Judecătoriei Chișinău să calculeze și să achite plățile salariale, indemnizația de concediu și alte plăți cuvenite, pentru perioada 23 octombrie 2018 – 10 octombrie 2023.

2. În motivarea acțiunii depuse a indicat că prin hotărârea nr. 458/22 din 23 octombrie 2018 a Consiliului Superior al Magistraturii a fost suspendată din funcția de judecător al Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Iar, ulterior, prin hotărârea nr.436/27 din 10 octombrie 2023 a Consiliului Superior al Magistraturii s-a dispus anularea suspendării din funcția de judecător al Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

3. A menționat reclamanta că la 11 octombrie 2023 s-a adresat Judecătoriei Chișinău cu o cerere, prin care a solicitat achitarea salariului, a indemnizației de concediu și a altor plăți cuvenite pentru perioada 23 octombrie 2018 – 10 octombrie 2023. Însă, prin răspunsul nr. 5.14-5506 din 17 octombrie 2023 emis de Judecătoria Chișinău, a fost informată că solicitările nu țin de competența Judecătoriei Chișinău, or, Judecătoria Chișinău, deoarece în calitate de angajator nu poartă răspundere pentru acțiunile comise de organele de urmărire penală și de procuratură în procesul penal în care a fost vizată, iar ca urmare i-a fost comunicat despre imposibilitatea soluționării pozitive a solicitărilor din cererea depusă la 11 octombrie 2023.

4. A relatat reclamanta că odată fiind suspendată din funcție, a fost lipsită de plățile salariale în perioada 23 octombrie 2018 – 10 octombrie 2023, deși la 04 februarie 2020 au expirat împuternicirile sale, având în vedere că a fost numită în funcție pe un termen de 5 ani, iar termenul dat a expirat în perioada în care a fost suspendată din funcție, ceea ce denotă că împuternicirile s-au prelungit pe o perioadă nedeterminată.

5. A invocat reclamanta că în pofida faptului că a fost numită judecător prin Decretul Președintelui Republicii Moldova, angajatorul este Judecătoria Chișinău, care a efectuat plățile salariale pe perioada în care a activat, or, odată cu anularea suspendării din funcție, anume Judecătoria Chișinău urmează să-i achite plățile salariale cuvenite pentru perioada dată.

6. A considerat reclamanta că răspunsul nr. 5.14-5506 din 17 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, este unul neîntemeiat, prin care i se încalcă dreptul la plățile salariale, care constituie un drept de proprietate prin prisma art. 1 Protocol 1 CEDO, or, dispozițiile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nu-i sunt aplicabile.

7. A mai menționat reclamanta că nu a solicitat de la pârât repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și procuratură, dar a solicitat încasarea plăților salariale ce se cuvin pe perioada suspendată.

8. Mai mult, a reclamanta a invocat că nu a formulat solicitările prin prisma art. 3 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, fapt ce denotă că prevederile art. 7 al Legii nominalizate, la fel nu sunt aplicabile, or, urma să se demonstreze că pe perioada 23 octombrie 2018 – 10 octombrie 2023 s-a aflat în situațiile expuse la art. 3 al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

9. În acest sens, reclamanta a susținut că în perioada 23 octombrie 2018 – 10 octombrie 2023 a fost suspendată din funcția de judecător din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, situație ce nu este prevăzută la art. 3 al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, respectiv nici art. 7 al Legii nominalizate nu sunt aplicabile.

10. În aceeași ordine de idei, reclamanta a precizat că prin prisma art. 5 al Legii privind actele normative, prevederile art. 24 al Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, conțin norme juridice speciale aplicabile cu prioritate, în raport cu Codul muncii și Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, iar judecătorul, la caz, reclamanta urmează în mod obligatoriu odată cu încetarea suspendării sale din funcție să fie repus în drepturile avute anterior, adică cu restituirea drepturilor salariale de care a fost privat ca efect al suspendării raporturilor de serviciu.

INCIDENTE DE PROCEDURĂ

11. Prin încheierea din 10 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a dispus transmiterea în adresa Curții de Apel Chișinău, cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Tizu împotriva Judecătoriei Chișinău, terț Consiliul Superior al Magistraturii, cu privire la anularea răspunsurilor și achitarea plăților salariale, pentru a decide strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad (f.d.19, vol.I).

12. Prin încheierea din 23 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis demersul privind strămutarea cauzei de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Tizu împotriva Judecătoriei Chișinău, terț Consiliul Superior al Magistraturii, cu privire la anularea răspunsurilor și achitarea plăților salariale, și s-a strămutat cauza de contencios administrativ, nominalizată spre judecare la Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (f.d.225/27, vol.I).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin hotărârea din 31 ianuarie 2024 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, s-a admis acțiunea în contencios administrativ depusă de Svetlana Tizu. S-a anulat actul administrativ defavorabil, și anume, răspunsul Judecătoria Chișinău nr. 5.14-5506 din 17 octombrie 2023. S-a obligat Judecătoria Chișinău să emită actul administrativ favorabil în temeiul căruia să dispună calcularea și achitarea plăților salariale, indemnizației de concediu și altor plăți cuvenite pentru perioada 23 octombrie 2018 – 10 octombrie 2023 (f.d. 115, vol.I).

14. Pentru a hotărî astfel, prima instanță analizând întregul material probator administrat în cauză, a concluzionat că sunt întemeiate pretențiile reclamantei cu privire la anularea răspunsului Judecătoria Chișinău nr. 5.14-5506 din 17 octombrie 2023 și obligarea Judecătoria Chișinău să calculeze și să achite plățile salariale, indemnizația de concediu și alte plăți cuvenite, pentru perioada 23 octombrie 2018-10 octombrie 2023, cu reținerea contribuțiilor obligatorii de stat, și drept urmare a conchis că necesită a fi admise.

15. În acest context, prima instanță a relevat că sunt lipsite de suport juridic alegațiile pârâtului, susținute și de terț, transpuse în răspunsul Judecătoria Chișinău nr. 5.14-5506 din 17 octombrie 2023, precum că, speței sunt aplicabile prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, or, pârâtul la emiterea actului administrativ contestat a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, ceea a dus la soluție greșită în acest sens.

16. Suplimentar, prima instanță a considerat necesar de a menționa faptul că prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 stipulează cazurile în care intervine răspunderea patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești și apariția dreptului la repararea acestui prejudiciu.

17. Apreciind cele reținute, prima instanță a considerat că prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 nu sunt incidente cazului de față, nefiind mecanismul care reglementează răspunderea patrimonială a unei autorități a statului, în cazul judecătorilor. Or, în speță, Svetlana Tizu a fost suspendată din funcția de judecător, de către Consiliul Superior al Magistraturii, prin hotărârea nr. 458/22 din 23 octombrie 2018, fiindu-i aplicate incompatibilitățile și interdicțiile prevăzute de Legea cu privire la statutul judecătorului, care este o normă juridică specială și este aplicabilă în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați, iar în caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

18. În consolidarea poziției expuse, prima instanță a notat că mecanismul de încasarea plăților salariale neachitate în perioada suspendării din funcție de judecător nu pot fi valorificate prin prisma Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, acestea nefiind aplicabile speței. Or, solicitările privind calcularea și achitarea plăților salariale neachitate în perioada suspendării din funcție de

judecător sunt incidente Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și legislației muncii, și nicidecum în temeiul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

19. Totodată, prima instanță a notat la caz, îngrădirea îndeplinirii obligațiilor de serviciu, nu au avut loc prin acțiunile organelor de urmărire penală, sau instanțelor judecătorești, dar prin efectul hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 458/22 din 23 octombrie 2018.

20. Respectiv, obligarea la plata prejudiciului material suportat de Svetlana Tizu, ca urmare a suspendării din funcție, de către Consiliul Superior al Magistraturii nu este reglementată de dispozițiile prevăzute de Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, acestea inaplicabile fiind speței. Or, ca urmare a intentării unei cauze penale în privința judecătorului Svetlana Tizu, Consiliul Superior al Magistraturii a decis din oficiu suspendarea din funcție, dar nu la cererea organului de urmărire penală, fapt ce rezultă din dispozitivul hotărârii.

21. În această ordine de idei, prima instanță a notat că art.329 alin.(1) din Codul muncii reglementează că, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Iar, art. 330 alin.(1) lit. e) din Codul muncii, stabilește că angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de reținere a plății salariului.

22. Apreciind cele reținute, instanța de judecată a constatat încălcarea de către pârât a principiilor prevăzute la art. 23 (egalitatea de tratament) și art.29 (proportionalitatea) ale Codului administrativ. *Inter alia*, instanța de judecată a menționat cu titlu de practică judiciară că, Curtea Supremă de Justiție fiind investită cu soluționarea unei cauze similare, prin decizia din 15 decembrie 2023 (cauza nr. 2ra-39/23), s-a expus că solicitările privind încasarea plăților salariale neachitate în perioada suspendării din funcție de judecător sunt incidente Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și legislației muncii și nicidecum Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, respectiv, obligarea la plata prejudiciului material suportat de judecător, ca urmare a suspendării din funcție, de către Consiliul Superior al Magistraturii nu este reglementată de dispozițiile prevăzute de Legea nr. 1545/1998, acestea inaplicabile fiind speței.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

23. La 02 februarie 2024 Consiliul Superior al Magistraturii a depus apel nemotivat, împotriva hotărârii din 31 ianuarie 2024 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantei să fie respinsă(f.d. 120, vol.I).

24. La 06 februarie 2024 Judecătoria Chișinău a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 31 ianuarie 2024 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantei să fie respinsă (f.d. 122/123, vol.I).

25. Potrivit extrasului din poșta electronică din 08 februarie 2024, ora 13:06, rezultă că Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, a remis prin intermediul poștei electronice, în adresa părților și participanților la proces copia hotărârii motivate din 31 ianuarie 2024 (f.d.142, vol.I).

26. La 16 februarie 2024, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Judecătoria Chișinău a prezentat motivarea cererii de apel împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 148;149/153, vol.I).

27. La 05 martie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.155, vol.I), Consiliul Superior al Magistraturii a expediat în adresa Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, motivarea cererii de apel împotriva hotărârii primei instanțe (f.d.156/160, vol.I).

28. La acest capitol, Completul de Judecată al Curții Supreme de Justiție, relevă că instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind în termen cererile de apel nemotivate cât și motivarea acestora depuse de Judecătoria Chișinău și de Consiliul Superior al Magistraturii, împotriva hotărârii din 31 ianuarie 2024 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

29. Prin decizia din 29 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-au admis apelurile depuse de Judecătoria Chișinău și de Consiliul Superior al Magistraturii, s-a casat integral hotărârea din 31 ianuarie 2024 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni și s-a emis o nouă decizie prin care acțiunea în contencios administrativ depusă de Svetlana Tizu, s-a respins ca neîntemeiată (f.d.209; 210/220, vol.I).

30. Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând prevederile art. 10 alin. (1), art. 11 alin. (1) lit. a) art. 17 art. 20, art. 39 alin. (1) –(2) art. 189 alin. (1) art.206 și art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, prevederile art. 24 alin.(1)-(2) și alin.(4), art.28, art.29 alin.(2)-(3) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, în raport cu criticele formulate în cererea de apel, a ajuns la concluzia casării integrale a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi decizii, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

31. În susținerea soluției sale instanța de apel a notat că din materialele cauzei se reține că la 23 octombrie 2018, Procurorul General, Harunjen Eduard, a solicitat eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală în privința judecătorului de la Judecătoria Chișinău, Svetlana Tizu, fiind învinuită de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. a), 326 alin. (2) lit. b), c) și 325 alin. (3) lit. a1) din Codul penal.

32. Prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 458/22 din 23 octombrie 2018, s-a dispus suspendarea din funcția de judecător a Svetlanei Tizu de la Judecătoria Chișinău, în temeiul art. 24 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, până la rămânerea definitivă a hotărârii în cauza respectivă (f.d.66).

33. Ulterior, prin hotărârea nr. 562/26 din 4 decembrie 2018, Consiliul Superior al Magistraturii a admis sesizarea Procurorului General și a dat acordul la pornirea urmăririi penale în privința judecătorului Svetlana Tizu potrivit art. 307 alin. (1) din Codul penal.

34. Prin sentința din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, Svetlana Tizu a fost achitată de învinuirea în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. a) din Codul penal, din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracționale și art. 42 alin. (2), art. 307 alin. (1) din Codul penal, din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

35. Prin decizia din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Comrat a fost menținută sentința Judecătoriei Chișinău din 17 martie 2021, în partea ce se referă la judecătorul Judecătoriei Chișinău, Svetlana Tizu.

36. În continuare, instanța de apel analizând dispozițiile art. 1 art. 3 alin.(1) – (2), art. 5 alin.(1) - (2), art. 6 lit. a), art. 7 lit. a) și art. 13 alin. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, a reținut că legea nominalizată prevede clar că, repararea prejudiciului, achitarea salariului și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa principală de existență, de care persoana a fost privată în urma acțiunilor ilicite, se efectuează din contul bugetului de stat. Iar, modul de executare a hotărârilor cu privire la repararea prejudiciului, iar interpretarea, *ad literam*, a capitolului în care se află art.13, deja presupune existența unei hotărâri judecătorești și vizează modul de executare a acesteia.

37. Reieșind din faptul că, executarea efectivă a hotărârilor judecătorești definitive și obligatorii, indiferent de instanța care o pronunță, trebuie considerată ca fiind parte integrantă din ”proces”, în sensul art.6 din Convenție, această procedură doar confirmă dispozițiile generale a Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 și reiterează rolul Ministerului Justiției al RM în calitate de reprezentant al statului, adică în calitate de pârât pe atare categorii de cauze.

38. Cu referire la răspunsul Judecătoriei Chișinău nr. 5.14-5506 din 17 octombrie 2023, instanța de apel a considerat că, la caz, nu sunt întrunite condițiile cu privire la anularea acestuia, dat fiind faptul că prejudiciul cauzat, inclusiv plățile salariale de care a fost privată persoana, ca urmare a atragerii ilicite la răspundere penală se repară în exclusivitate sub imperiul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală.

39. În continuare, instanța de apel a reiterat că prima instanță, prin soluția adoptată, a făcut referire la faptul că, reieșind din temeiul suspendării din funcție

a judecătorului, constituie faptul pornirii urmăririi penale în privința reclamantei, Tizu Svetlana, fiind reținut că prevederile art.24 alin.(2) al Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, urmează a fi aplicat prin coroborare cu alin.(3) și (4) al aceluiași articol, cu normele generale care guvernează suspendarea raporturilor de muncă, precum și în coraport cu art.7 lit. a) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și al instanțelor judecătorești.

40. Totodată, instanța de apel a reținut că prima instanță a stabilit că prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 nu sunt incidente cazului de față, nefiind mecanismul care reglementează răspunderea patrimonială a unei autorități a statului, în cazul judecătorilor. Mai mult ca atât, instanța a concluzionat că Legea cu privire la statutul judecătorului, care este o normă juridică specială și este aplicabilă în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați, care urmează a fi aplicată la caz.

41. Apreciind cele reținute, instanța de apel a considerat că prima instanță eronat a apreciat faptul că, nu poate fi considerat art. 24 al Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, drept o bază normativă care reglementează repararea prejudiciului cauzat și care presupune achitarea plăților salariale judecătorului pentru perioada suspendării din funcție al acestuia, ci această normă urmează a fi aplicată în coroborare cu prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

42. În acest context, instanța de apel a relevat că Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995 prevede doar dreptul generic al subiectului de a pretinde repararea prejudiciului material care rezultă din achitarea salariului de care a fost privat judecătorul pe perioada suspendării raporturilor de muncă în legătură cu intentarea în privința acestuia al urmăririi penale, prevederi similare sunt prevăzute și la articolelor 66 alin. (2) pct. 34), 524, 525 din Codul de procedură penală, însă acestea prin natura sa nu reglementează expres modul de reparare al prejudiciului. Or, dispozițiile art. 24 alin. (2) Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 statuează expres că, în cazul suspendării din funcție a judecătorului, salariul acestuia se plătește în condițiile legii.

43. În acest sens, instanța de apel a relevat că unicul cadru normativ care prevede repararea prejudiciului cauzat ca urmare al acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești este Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, reieșind din existența în privința intimitei Svetlana Tizu a unei sentințe de achitare, care spre deosebire de Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 și dispozițiile Codului muncii, presupune mecanismul de reparare al prejudiciului cauzat în urma privării persoanei de dreptul de a încasa plățile salariale, inclusiv pe perioada suspendării din funcție.

44. La fel, instanța de apel a considerat necesar de a menționa faptul că în speță, nu poate fi aplicată situației respective nici legislația muncii, în particular art. 329 și art. 330 Codul muncii, or, prevederile date se aplică doar în contextul privării ilegale al salariatului din vina angajatorului, ceea ce nu se atestă la caz,

or, hotărârea Plenului CSM nr. 458/22 din 23 octombrie 2018, prin care s-a dispus suspendarea din funcția de judecător a intimetei Svetlana Tizu nu a fost anulată printr-o hotărâre judecătorească, suspendarea acesteia din funcție fiind anulată prin hotărârea nr. 436/27 din 10 octombrie 2023 a Plenului CSM, ca rezultat al decăderii circumstanțelor ce au generat suspendarea din funcție al judecătorului Svetlana Tizu, și anume, pronunțarea unei decizii privind achitarea acesteia.

45. Apreciind cele reținute, instanța de apel a concluzionat că temeiul legal al suspendării a servit anume hotărârea nr.458/22 din 23 octombrie 2018 a CSM din motivul începerii urmăririi penale împotriva judecătorului, la sesizarea procurorului general, prin care s-a solicitat și s-a dat acordul la acțiuni procesuale precum: reținerea, percheziția, arestarea judecătorului.

46. La fel, instanța de apel a considerat necesar de a accentua faptul că, drept efect al acțiunilor procesual penale încuviințate și desfășurate de organele statului (reținerea, arestarea), îngrădirea îndeplinii obligațiilor de serviciu de către judecător a devenit imposibilă. Prin urmare, nu prezintă importanță faptul că suspendarea din funcție al ultimei a avut loc la demersul procurorului sau din oficiu, din moment ce nu s-a constatat ilegalitatea acestei suspendări.

47. Respectiv, instanța de apel a susținut că în cazul achitării intimetei Svetlana Tizu, a survinut dreptul acesteia la repararea prejudiciului sub forma salariului neachitat persoanei ca urmare al acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii sau instanțelor de judecată și care se repară sub imperiul dispozițiilor art. 7 lit. a) Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, fapt ignorat de prima instanță, care deși face referire la norma respectivă, a aplicat eronat o altă dispoziție, ce nu este incidentă prezentului litigiu.

48. Suplimentar, instanța de apel a relevat că nu neagă faptul că, în urma pronunțării sentinței din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, devenită definitivată prin decizia din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Comrat, reclamanta Svetlana Tizu a fost achitată de învinuirea în comiterea infracțiunilor imputate, iar ultima urmează a fi repusă în toate drepturile, însă acest procedeu urmează a fi valorificat într-un cadru normativ adecvat, expres stipulat de către legiuitor și bazat pe norme certe și previzibile, fiind indubitabil stabilit că la art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 repararea prejudiciului specificat la art.7 lit.a), c)-g) și în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, prin urmare, nu poate fi obligată Judecătoria Chișinău în preluarea unor obligații improprii.

49. Prin urmare, în circumstanțe descrise instanța de apel a concluzionat că este eronată soluția primei instanțe cu privire la anularea răspunsului Judecătoriei Chișinău nr. 5.14-5506 din 17 octombrie 2023 și corespunzător obligarea Judecătoriei Chișinău să emită actul administrativ favorabil în temeiul căruia să dispună calcularea și achitarea plăților salariale, indemnizației de concediu și altor plăți cuvenite pentru perioada 23 octombrie 2018 – 10 octombrie 2023, reclamantei Svetlana Tizu.

50. În condițiile descrise, instanța de apel a conchis că răspunsului Judecătoria Chișinău nr. 5.14-5506 din 17 octombrie 2023, este legal și întemeiat, iar acțiunea reclamantei Svetlana Tizu este una neîntemeiată, bazată pe interpretarea eronată a normelor de drept material, considerent din care apelurile declarate de Judecătoria Chișinău și Consiliul Superior al Magistraturii, urmează a fi admise, cu casarea hotărârii din 31 ianuarie 2024 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni și pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii înaintate de Svetlana Tizu, ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

51. La 30 iulie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.3, vol.II), Svetlana Tizu a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 29 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond (f.d. 2/14, vol.II).

52. În motivarea recursului recurenta a indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocându-se că interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, iar, prin admiterea recursului, urmează a fi schimbată sau consolidată jurisprudența Curții Supreme de Justiție. Or, în caz contrar se riscă instituirea unei practici contrare legii, ceea ce va duce la zero încrederea în justiție și la schimbarea jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.

53. Subsecvent, cu titlu de informare a mai indicat cauzele nr. 2ra-85/23 - Munteanu Dorin vs Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii Procuratura Generală a RM, Consiliul Superior al Magistraturii și nr. 2ra-39/23 - Gubenco Serghei vs Ministerului Justiției al RM, intervenienților accesorii Curtea de Apel Comrat, Ministerul Finanțelor al RM și Procuratura Generală.

ASPECTE DE PROCEDURĂ ÎN ORDINE DE RECURS

54. La 09 septembrie 2024, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a expediat prin intermediul poștei electronice, pentru notificare în adresa părților la proces, copia cererii de recurs depusă de Svetlana Tizu, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexată la materialele dosarului (f.d. 18, vol.II).

55. La 25 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d. 20, vol.II), Consiliul Superior al Magistraturii a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului depus de Svetlana Tizu, împotriva deciziei din 29 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, ca inadmisibil (f.d. 22/23, vol.II).

56. La 30 septembrie 2024, Judecătoria Chișinău a depus referința prin care a solicitat respingerea cererii de recurs formulată de Svetlana Tizu, împotriva deciziei din 29 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind neîntemeiată (f.d. 37/41, vol.II).

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

57. Art. 245 din Codul administrativ, reglementează că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

58. Așadar, cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 29 mai 2024, în ședință publică (f.d. 209, vol.I)

59. Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2024, a fost notificată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la 18 iulie 2024, ora 15:26, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 221, vol.I).

60. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recurenta Svetlana Tizu, s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

61. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

62. Art. 245 din Codul administrativ, relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

63. Art. 245¹ din Codul administrativ, prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

64. Art. 246 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, reglementează că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele

și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

65. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că din analiza prevederilor art. 245¹ din Codul administrativ al RM, rezultă că admisibilitatea/ inadmisibilitatea recursului urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

66. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

67. Completul Curții Supreme de Justiție notează, că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

68. Prin urmare dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Centru și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

69. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

70. Din analiza recursului depus rezultă că recurenta a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute la art.432 alin.(1) lit. a), b) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023) și anume faptul că interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, iar, prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

71. În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa faptul că prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului. Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art.195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art.3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare nu are putere retroactivă. În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

72. Referitor la primul temei indicat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că art.432 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, în coraport cu art.245¹ alin. (1) lit. a) din Codul administrativ se referă la faptul că un recurs este admisibil dacă interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. Din recurs nu rezultă în mod clar de ce hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt contrare jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. De asemenea nu se menționează nicio decizie sau un alt act a Curții Supreme care ar da o altă interpretare dispozițiilor Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, în raport cu Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești sau altor aspecte de drept invocate în recurs, nefiind constatate nici de instanța de recurs, prin urmare în latura dată recursul este unul vădit neîntemeiat. Completul notează că nici acesta, analizând practica judiciară a Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că actele judecătorești contestate ar fi contrare jurisprudenței acesteia.

73. Referitor la al doilea temei indicat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că art.432 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, în coraport cu art. 245¹ alin. (1) lit. b) din Codul administrativ se referă la

schimbarea sau consolidarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție prin admiterea recursului. Aplicarea acestui temei de recurs ține de discreția Curții Supreme de a-și extinde, uniformiza sau schimba jurisprudența. Pentru ca acest argument să fie invocat în mod temeinic, recursul trebuie să confirme lipsa jurisprudenței Curții Supreme cu privire la problemele de drept invocate în recurs, existența unei jurisprudențe contradictorii a Curții Supreme de Justiție cu privire la acestea, fie modificarea circumstanțelor sociale sau juridice care să justifice schimbarea practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție. Niciuna dintre aceste situații nu este invocată în recursul depus de Svetlana Tizu.

74. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține să reitereze că temeiurile stabilite la art.245¹ alin.(1) lit.a) și b) din Codul administrativ, nu pot fi invocate simultan, deoarece ele se exclud reciproc.

75. Așadar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul depus de Svetlana Tizu conține obiecții de fapt și de drept, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

76. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în instanța de apel, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

77. Curtea reiterează că admisibilitatea recursului trebuie analizată prin prisma rolului constituțional și funcției legale a instanței judecătorești supreme, care este aceea de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii în materia contenciosului administrativ. Astfel, motivarea cererii de recurs trebuie să reflecte nu doar nemulțumirea față de soluția instanței de apel, ci și necesitatea clară de intervenție a instanței supreme în vederea corectării unei erori de drept semnificative ori a consolidării practicii judiciare. Filtrul de admisibilitate instituit de art. 245¹ și 246 din Codul administrativ nu este formal, ci unul de fond, esențial, menit să respingă acele recursuri care nu ridică veritabile probleme de legalitate.

78. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (cauza Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept,

și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea cauza *Helmerts c. Suediei* 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

79. Cu referire la cauzele civile nr. 2ra-39/23 din 15 decembrie 2023 și nr. 2ra-85/23 din 04 martie 2024, invocate de recurenta Svetlana Tizu în cererea de recurs, cu titlu de practică unitară, Completul de judecată menționează că nu poate fi apreciată ca fiind o practică uniformă a Curții Supreme de Justiție, întrucât aceasta a fost pronunțată în perioada anterioară modificării orientării jurisprudențiale în materia interpretării normelor legale aplicabile spețelor ce vizează aceeași problematică.

80. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în prezent, practica Curții Supreme de Justiție a evoluat, iar soluția recentă pe marginea unor astfel de categorii de litigii care urmează să ghideze instanțele inferioare în soluționarea cazurilor similare, asigurând coerența și predictibilitatea dreptului (a se vedea de exemplu: cauza de contencios administrativ nr. 3d-9/24 - *Popovici Serghei vs CSM*).

81. În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Svetlana Tizu.

82. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Svetlana Tizu, împotriva deciziei din 29 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni